

**สถานะภาพและแนวทาง
เสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ**

VIII บทที่ 8

สถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ

8.1 บทนำ

การสร้างเสริมความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันให้กับวิสาหกิจของไทย ทั้งวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs ไปจนถึงวิสาหกิจขนาดใหญ่ของประเทศนั้น ภาครัฐได้มีการให้ความสำคัญต่อการสร้างสังคมผู้ประกอบการเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทย ซึ่งการจะเสริมสร้างความเป็นผู้ประกอบการ ต้องเข้าใจถึงปัจจัยและเงื่อนไขพื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างและสนับสนุนความเป็นผู้ประกอบการของไทยด้วย

ประเทศไทยเริ่มมีการศึกษาระดับกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการครั้งแรกในปี 2545 และได้มีการศึกษาอีกครั้งเมื่อปี 2548 โดยความร่วมมือของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อศึกษาสถานภาพและประเมินระดับความเป็นสังคมผู้ประกอบการของประเทศไทย เงื่อนไขในระดับมหภาค ทักษะจิตของคนไทยต่อการเป็นผู้ประกอบการ และระดับการมีส่วนร่วมของประชากรในกิจกรรมด้านการเป็นผู้ประกอบการ และปัจจัยแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการเติบโตของผู้ประกอบการ เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดนโยบายและมาตรการในการสนับสนุนการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการและการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ในระยะต่อไป

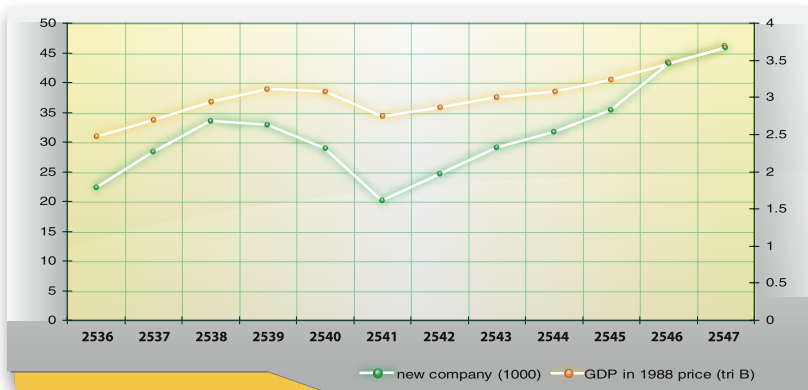
โดยใช้ ดัชนี Total Entrepreneurial Activity (TEA) เป็นเครื่องมือที่สำคัญ ซึ่งเป็นดัชนีที่วัดระดับของกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการของประเทศที่แสดงโดยจำนวนร้อยละของคนในประเทศที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการ ที่มีอายุอยู่ในช่วง 18-64 ปี และมีกิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับการเริ่มธุรกิจใหม่หรือก่อตั้งบริษัทใหม่ ผลดัชนีชี้วัด (TEA) ของประเทศไทยที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างสำรวจประชากร จำนวน 2,000 ตัวอย่าง และผลการศึกษาจากการ

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ทั้งภาคนโยบาย ภาคการเงิน และภาคธุรกิจ จำนวน 36 ท่าน จะถูกนำมาวิเคราะห์ร่วมกับประเทศต่างๆ อีก 35 ประเทศที่เข้าร่วมเป็น Research Consortium ในเครือข่ายการวิจัยโครงการ Global Entrepreneurship Monitor (GEM) ด้วย

8.2 เจื่อนไขในระดับมหภาคของประเทศไทย

ในภาพรวมของการเกิดผู้ประกอบการในประเทศไทยนั้น หากดูจากการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2543-2547) (ภาพที่ 8.1) จะเห็นว่าประเทศฟื้นตัวจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจมาเป็นลำดับ มีความเชื่อมั่นต่อระบบเศรษฐกิจและมีการลงทุนของธุรกิจเพิ่มขึ้น เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย ดังแสดงได้จากจำนวนบริษัทที่เปิดกิจการในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และเมื่อนำมาพิจารณาพร้อมกับ GDP จะเห็นถึงความสัมพันธ์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเจื่อนไขในระดับมหภาคในด้านต่างๆ ที่มีผลต่อระดับความเป็นสังคมผู้ประกอบการของไทยนั้น สามารถสรุปได้ ดังนี้

ภาพที่ 8.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศและจำนวนบริษัทที่เปิดกิจการในช่วงปี 2536-2547

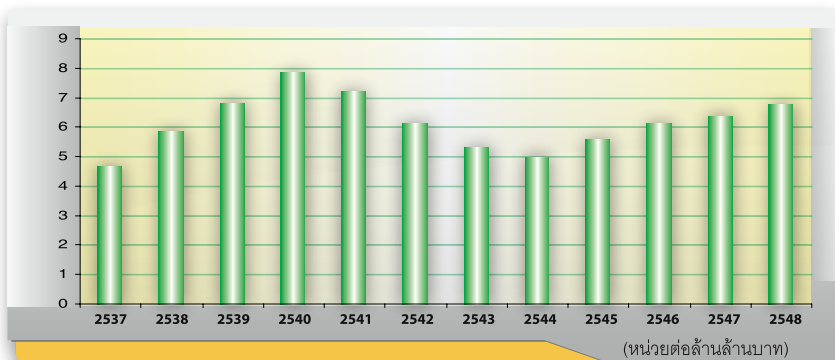

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกรรกรวงพาณิชย์

8.2.1 **ด้านนโยบายของภาครัฐ** ตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา ภาครัฐได้ดำเนินนโยบายหลักใน 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย ได้แก่ นโยบายด้านกฎหมายและระบบสถาบัน ผ่านทางพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 และแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย (พ.ศ. 2545-2549) นโยบายการส่งเสริมด้านการเงิน เช่น การจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ใหม่ (mai) ในปี 2542 การจัดตั้งธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ในปี 2543 สำนักงานแปลงทรัพย์สินเป็นทุนในปี 2546 และกองทุนร่วมลงทุน นอกจากนี้ยังได้ดำเนินนโยบายในด้านการพัฒนาทักษะและความสามารถของผู้ประกอบการในด้านต่างๆ ผ่านการฝึกอบรมโดยหน่วยงานของภาครัฐและสถาบันเครือข่าย เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สถาบันฝึกอบรม และมหาวิทยาลัย เป็นต้น

8.2.2 **ด้านตลาดการเงิน** ภาคการเงินมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในการสนับสนุนภาคธุรกิจและครัวเรือนในรูปของเงินกู้ยืมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ภาพที่ 8.2) อย่างไรก็ตามสัดส่วนระหว่างเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝากในระบบธนาคารยังอยู่ในสัดส่วนที่ต่ำกว่า 100 แสดงให้เห็นว่าภาคการเงินยังคงปล่อยกู้ยืมอย่างระมัดระวังและทำหน้าที่ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพมากนัก

ภาพที่ 8.2 ปริมาณการให้กู้ยืมต่อธุรกิจและครัวเรือน ปี 2537-2548

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

8.2.3 ด้านตลาดแรงงาน สัดส่วนของประชากรไทยที่เปลี่ยนไป โดยผู้มีอายุ อยู่ในช่วง 0-19 ปี มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 30 ของประชากรของประเทศ แสดงให้เห็นถึง กำลังแรงงานที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานที่จะเพิ่มสูงขึ้น และจากข้อมูลจำนวนผู้ยื่นใบสมัคร งานเพื่อเข้าทำงานในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการดูดซับแรงงานในตลาดที่ลดลง ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมใน กิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้น โดยมีแรงจูงใจจากความจำเป็นมากกว่า การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ

8.2.4 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้มากขึ้น อาทิ จำนวนการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ การใช้อินเทอร์เน็ต และจำนวน Bandwidth ต่อ ประชากร ซึ่งถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สนับสนุนต่อกิจกรรมการเป็นผู้ประกอบการ แต่ เมื่อเทียบกับประเทศอื่นยังคงอยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่าง ชัดเจนมากนัก

สรุปได้ว่าเมื่อมองในระดับมหภาคของประเทศไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีทิศทางการเปลี่ยนแปลงในทางที่เอื้อต่อโอกาสทางธุรกิจและการประกอบกิจกรรมของผู้ประกอบการ ในประเทศไทย สามารถยืนยันได้จากข้อมูลการจัดลำดับความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศในปี 2547-2548 ที่ผ่านมา (ตารางที่ 8.1) ปัจจัยระดับมหภาคหลักของประเทศไทย ในด้านเศรษฐกิจมหภาค ประสิทธิภาพของภาครัฐ โครงสร้างพื้นฐานล้วนมีทิศทางการ เปลี่ยนแปลงในลำดับที่สูงขึ้น ยกเว้นเพียงประสิทธิภาพของภาคธุรกิจที่มีอันดับที่ลดลง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการโดยเปรียบเทียบที่ไม่ส่งเสริมต่อการ สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ตารางที่ 8.1 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ปี 2548

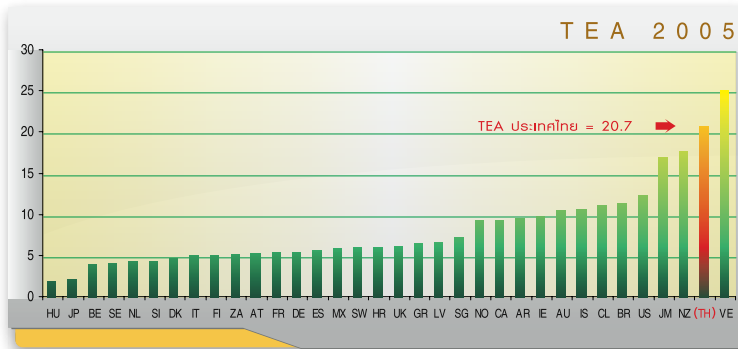
ปัจจัย Factors	2547	2548	ทิศทางการ เปลี่ยนแปลง
อันดับโดยรวม (Overall Rank)	29	27	+
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Performance)	9	7	+
ประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency)	20	14	+
ประสิทธิภาพของธุรกิจ (Business Efficiency)	23	28	-
โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)	50	47	+

ที่มา : World Competitiveness Yearbook 2005, IMD

8.3 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย และประเทศอื่นๆ

จากการสำรวจการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการ โดยการสุ่มตัวอย่าง 2,000 ราย จากทั่วประเทศในปี 2548 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคนไทยที่อยู่ในวัยทำงานในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการ อยู่ที่ร้อยละ 20.7 ของคนไทยที่มีอายุระหว่าง 18-64 ปี หรือคิดเป็นจำนวนประชากรประมาณ 8.1 ล้านคน ซึ่งเป็นระดับที่สูงมากเมื่อเทียบกับประเทศต่างๆ ในกลุ่มเครือข่ายการวิจัย Global Entrepreneurship Monitor (ภาพที่ 8.3) และยังพบว่า มีระดับสูงขึ้นจากปี 2545 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 18.9 หรือคิดเป็นจำนวนประชากรประมาณ 7.6 ล้านคน เช่นเดียวกับกลุ่มประเทศในแถบภูมิภาคเอเชีย-โอเชียเนีย และกลุ่มประเทศอเมริกาเหนือ ซึ่งจะแตกต่างกับกลุ่มประเทศในแถบภูมิภาคอเมริกาใต้ ที่ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในประเทศลดลง

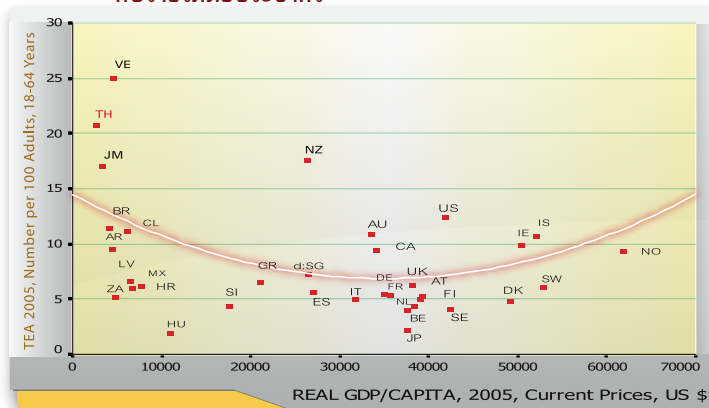
ภาพที่ 8.3 ระดับกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ปี 2548

ที่มา : การศึกษาโครงการสถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ ปี 2548
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อนำค่าดัชนีชี้วัด (TEA) มาดูความสัมพันธ์กับระดับรายได้ต่อประชากรของประเทศ (ภาพที่ 8.4) พบว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีรายได้ต่อประชากรต่ำสุดในประเทศที่ทำการศึกษาทั้งหมด แต่มีค่าดัชนีชี้วัด (TEA) ที่สูง แสดงให้เห็นว่าลักษณะของกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ไม่ได้สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สูงนักต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ แต่สำหรับการนำค่าดัชนีชี้วัด (TEA) มาหาความสัมพันธ์กับระดับการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศ (GDP growth) ยังไม่สามารถยืนยันถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวได้ชัดเจน เนื่องจากประเทศไทยมีการเก็บข้อมูลเพียง 2 ปี คือ ในปี 2545 และ 2548

ภาพที่ 8.4 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการกับรายได้ต่อประชากร

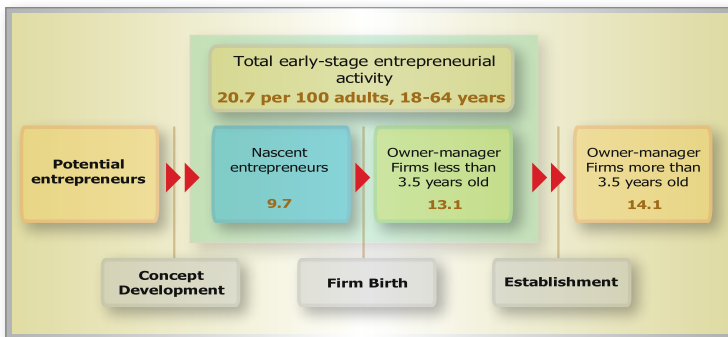

ที่มา : การศึกษาโครงการสถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ ปี 2548
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

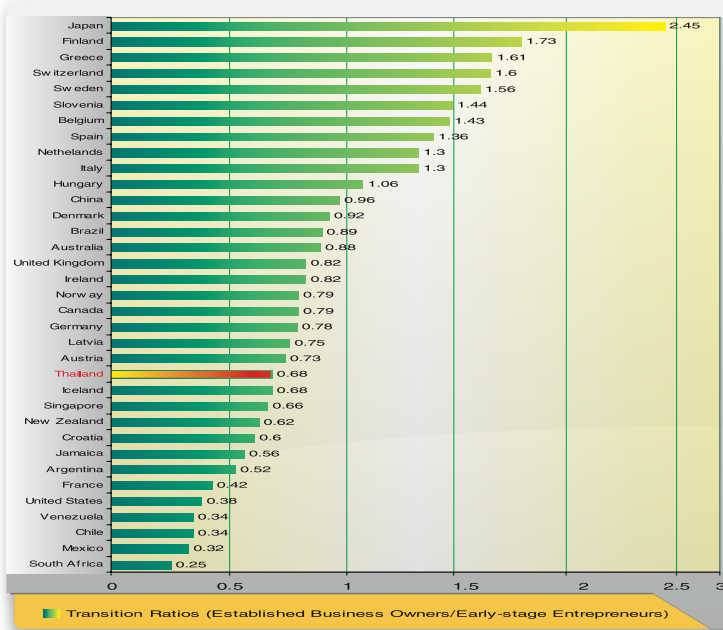
8.3.1 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในช่วงเริ่มต้น (Total Early-Stage Entrepreneurial Activity) แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้ที่ริเริ่มและเริ่มเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม (Nascent Entrepreneurs) มีจำนวนอยู่ที่ร้อยละ 9.7 ของคนไทยที่มีอายุระหว่าง 18-64 ปี และเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการที่จัดตั้งแล้วมีอายุไม่เกิน 3.5 ปี มีจำนวนอยู่ที่ร้อยละ 13.1 ของคนไทยที่มีอายุระหว่าง 18-64 ปี (ภาพที่ 8.5) สำหรับกิจกรรมที่มีการจัดตั้งเป็นบริษัทและดำเนินการต่อไปได้ (Established Business Owners) ที่มีการดำเนินกิจการเกิน 3.5 ปีขึ้นไป มีจำนวนอยู่ที่ร้อยละ 14.1 ของคนไทยที่มีอายุระหว่าง 18-64 ปี ซึ่งถ้าพิจารณาถึงอัตราการส่งผ่านจากผู้อยู่ในช่วงเริ่มต้นประกอบกิจกรรมไปเป็นกิจกรรมที่สามารถก่อตั้งเป็นบริษัทและดำเนินกิจการต่อไปได้ (Established Business Owners : Early-Stage Entrepreneur หรือ Transition Ratio) สำหรับประเทศไทยนั้นมีสัดส่วนดังกล่าวอยู่ที่ระดับ 0.68 (ภาพที่ 8.6) ซึ่งพบว่า ประเทศไทยอยู่ในระดับที่ต่ำเมื่อเทียบกับหลายประเทศที่ทำการศึกษาและรวมถึงประเทศในภูมิภาคเอเชีย เช่น ญี่ปุ่นและจีน

ภาพที่ 8.5 ระดับกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในกระบวนการก่อตั้งธุรกิจ

ที่มา : การศึกษาโครงการสถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ ปี 2548
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาพที่ 8.6 สัดส่วนระหว่างผู้สามารถจัดตั้งบริษัทและดำเนินกิจกรรมเกินกว่า 3 ปี (Established Business Owners) กับผู้ดำเนินกิจกรรมอยู่ในช่วงเริ่มต้น (Early-stage Entrepreneurial Activity)

ที่มา : การศึกษาโครงการสถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ ปี 2548
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

8.3.2 ลักษณะของกิจกรรม ที่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ ร้อยละ 69 เป็นกิจกรรมการให้บริการเพื่อการอุปโภคบริโภค (Consumer Service) เช่น ร้านค้าปลีก ตู้ซ่อมรถยนต์ ร้านอาหาร ร้านทำผม บริการทางการศึกษาและสุขภาพ รองลงมาร้อยละ 22 เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการแปรรูป (Transformative Sector) เช่น การก่อสร้าง การผลิต การขนส่ง การสื่อสาร การค้าส่ง เป็นต้น

8.3.3 ด้านแรงจูงใจ ในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ร้อยละ 76 มีแรงจูงใจที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมจากการมองเห็นโอกาสทางธุรกิจเป็นหลัก (Opportunity-Based Entrepreneurship) มีเพียงร้อยละ 24 ที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมเพราะความจำเป็นที่จะต้องหาเลี้ยงชีพ (Necessity-Based Entrepreneurship)

8.3.4 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการไทยกับกลุ่มประเทศที่ทำการศึกษ¹

จากการศึกษาพบว่า ระดับกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศ Middle Income จะมีระดับการมีส่วนร่วมของประชากรสูงกว่ากลุ่มประเทศ High Income และสำหรับประเทศไทยซึ่งอยู่ในกลุ่ม Middle Income นั้น มีระดับของกิจกรรมในช่วง Early-Stage ร้อยละ 20.7 และกิจกรรมที่เป็น Established Business Owners ร้อยละ 14.1 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม Middle Income และ High Income

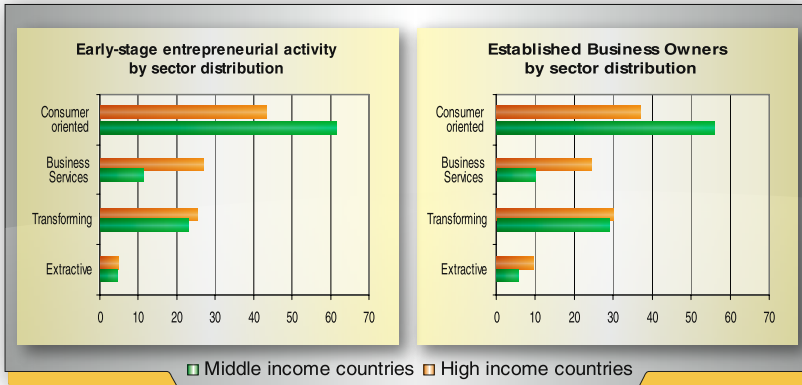
หากพิจารณาในกลุ่ม Early-Stage Entrepreneurial Activity และกลุ่ม Established Business Owners มีรูปแบบของประเภทกิจกรรมที่ไม่แตกต่างกัน แต่ในกลุ่มประเทศ Middle Income จะมีประเภทของกิจกรรมในด้าน Consumer Services สูงกว่ากลุ่มประเทศ High Income ในขณะที่กลุ่มประเทศ High Income จะมีประเภทของกิจกรรมที่สูงในด้าน Business Services กว่ากลุ่มประเทศ Middle Income (ภาพที่ 8.7) ซึ่งรูปแบบของประเภทกิจกรรมหลักดังกล่าวสอดคล้องกับรูปแบบของประเภทกิจกรรมในประเทศไทยดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

¹ประเทศที่ทำการศึกษทั้งหมด 35 ประเทศมาจัดกลุ่มตามระดับ GDP ต่อประชากร และอัตราการเติบโตของ GDP สามารถแบ่งกลุ่มประเทศที่พิจารณาออกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่ม Middle Income, High Growth (average GDP per capita = US\$6,252, average real GDP growth 2005 = 4.5%) ได้แก่ ไทย จีน อาร์เจนตินา บราซิล ชิลี โครเอเชีย ฮังการี จาไมกา แลทเวีย เม็กซิโก สโลวาเนีย แอฟริกาใต้ เวเนซุเอลา

2) กลุ่ม High Income, Low Growth (average GDP per capita = US\$38,722, average real GDP growth 2005 = 2.6%) ได้แก่ ออสเตรเลีย ออสเตรีย เบลเยียม แคนาดา เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ไอร์แลนด์ ไอร์แลนด์ อิตาลี ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ สิงคโปร์ สเปน สวีเดน สวิสเซอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา

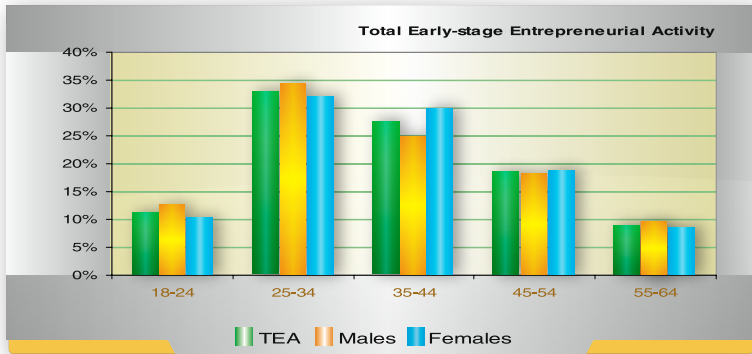
ภาพที่ 8.7 ระดับกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการ จำแนกตามประเภทกิจกรรมหลัก และกลุ่มประเทศ

ที่มา : การศึกษาโครงการสถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ ปี 2548
 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อดูถึงระดับกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการแยกตามเพศและอายุ (ภาพที่ 8.8) พบว่าทั้งกลุ่มประเทศ Middle Income และ High Income เพศชายเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการมากกว่าเพศหญิง โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศ High Income ในด้านกลุ่มอายุ ผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 25-34 ปี เป็นกลุ่มที่เข้ามามีส่วนร่วมมากในกลุ่มประเทศ Middle Income ในขณะที่กลุ่มประเทศ High Income ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 25-44 ปี ซึ่งลักษณะดังกล่าวในกลุ่มประเทศ Middle Income สอดคล้องกับผลการศึกษาในประเทศไทย ที่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 25-34 ปี โดยมีสัดส่วนระหว่างเพศชายสูงกว่าเพศหญิง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าในกลุ่มช่วงอายุ 35-44 ปี จากกลุ่มตัวอย่างในประเทศไทย เพศหญิงมีสัดส่วนในการเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าเพศชาย

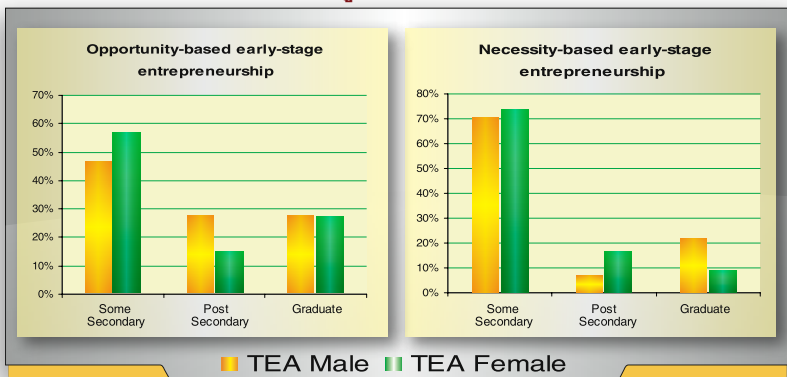
ภาพที่ 8.8 ระดับกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ

ที่มา : การศึกษาโครงการสถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ ปี 2548
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อดูในด้านระดับการศึกษา กลุ่มผู้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการทั้งกลุ่มประเทศ Middle Income และ High Income ส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา รองลงมาคือมัธยมศึกษา และประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ส่วนผลการศึกษาในประเทศไทยส่วนใหญ่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมีระดับการศึกษาเพียงประถมศึกษาหรือต่ำกว่า (ภาพที่ 8.9)

ภาพที่ 8.9 ระดับกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย จำแนกตามระดับการศึกษาและแรงจูงใจ ในการเข้าร่วมกิจกรรม

ที่มา : การศึกษาโครงการสถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ ปี 2548
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

8.4 ทศนคติของคนไทยต่อความเป็นผู้ประกอบการ

คนไทยที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 18-64 ปี) ส่วนใหญ่มีทัศนคติในเชิงบวกต่อความเป็นผู้ประกอบการ พบว่า ร้อยละ 86 มีความต้องการที่จะดำเนินชีวิตด้วยการประกอบธุรกิจของตนเอง และร้อยละ 78 มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นทัศนคติในเชิงบวกที่เป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ในด้านทัศนคติในเชิงลบ ร้อยละ 51 มีความกลัวต่อความล้มเหลวจากการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ เมื่อพูดถึงการปิดกิจการในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาของผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ที่อยู่ในอัตราร้อยละ 6 ซึ่งสอดคล้องกับตัวเลขของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ที่อยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 8.2) อัตราดังกล่าวน่าจะอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นทั่วโลก

ตารางที่ 8.2 จำนวนบริษัทที่จดทะเบียนและเลิกกิจการปี 2545-2547

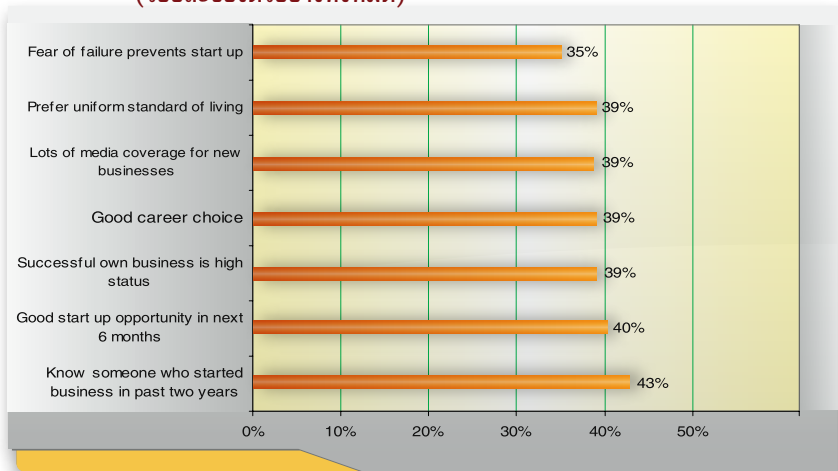
	2545	2546	2547
ยอดยกมา (ราย)	422,267	430,566 (2.0%)	446,194 (3.6%)
จดทะเบียนใหม่	35,691 (8.4%)	44,061 (10.2%)	47,655 (10.7%)
เลิกกิจการ	27,392 (6.5%)	28,433 (6.6%)	23,733 (5.3%)

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ข้อมูล ณ ปี 2548) ตัวเลขในวงเล็บ คือร้อยละการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อนหน้า

สำหรับความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการของคนไทย พบว่า มีเพียงร้อยละ 35 ของตัวอย่างที่ทำการสำรวจมองเห็นถึงโอกาสที่จะเริ่มต้นธุรกิจใหม่ใน 6 เดือนข้างหน้า และมีเพียงร้อยละ 45 ที่คิดว่าตนเองมีความรู้ ทักษะ และความสามารถเพียงพอในการเริ่มต้นธุรกิจได้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าคนไทยในช่วงอายุ 18-64 ปี ถึงแม้จะมีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการ แต่ความพร้อมในการเริ่มต้นดำเนินกิจกรรมยังคงเป็นอุปสรรคที่สำคัญ

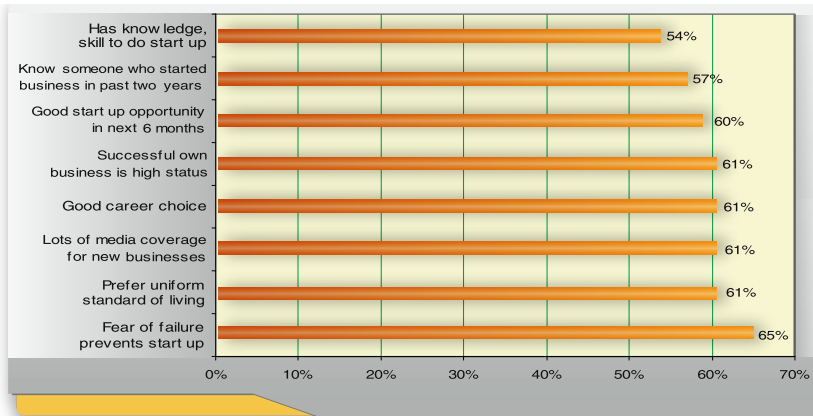
ในส่วนความแตกต่างในทัศนคติต่อความเป็นผู้ประกอบการระหว่างเพศชายและเพศหญิงนั้น ทัศนคติของเพศชายที่ได้จากการสำรวจ มีเพียงร้อยละ 35 ของกลุ่มตัวอย่างเพศชายทั้งหมด ที่มีต่อความกลัวต่อความล้มเหลวในการเข้ามาเริ่มต้นธุรกิจและอยู่ในอันดับท้ายของความคิดเห็น (ภาพที่ 8.10) ในขณะที่ทัศนคติของเพศหญิงที่ได้จากการสำรวจ ถึงร้อยละ 65 มีต่อความกลัวต่อความล้มเหลวในการเข้ามาเริ่มต้นธุรกิจและอยู่ในอันดับต้น (ภาพที่ 8.11) และมีความคิดว่าตนเองมีความพร้อมในด้านความสามารถในการเริ่มต้นเพียงร้อยละ 54 ของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงทั้งหมด จากผลการศึกษาดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้หญิงไทยส่วนใหญ่ยังไม่มี ความมั่นใจและความพร้อมในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการ

ภาพที่ 8.10 ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเพศชายต่อความเป็นผู้ประกอบการ (ร้อยละของตัวอย่างทั้งหมด)

ที่มา : การศึกษาโครงการสถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ ปี 2548
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาพที่ 8.11 ทศนคติของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงต่อความเป็นผู้ประกอบการ (ร้อยละของตัวอย่างทั้งหมด)

ที่มา : การศึกษาโครงการสถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ ปี 2548
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

8.5 ปัจจัย/เงื่อนไขที่มีผลต่อความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย

ในการศึกษาเงื่อนไขที่มีผลต่อความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทยนั้น ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน จำนวน 36 ท่าน ได้แก่ ด้านนโยบายของรัฐ ด้านการเงิน ด้านธุรกิจ สามารถสรุปได้ ดังนี้

8.5.1 ปัจจัย/เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย

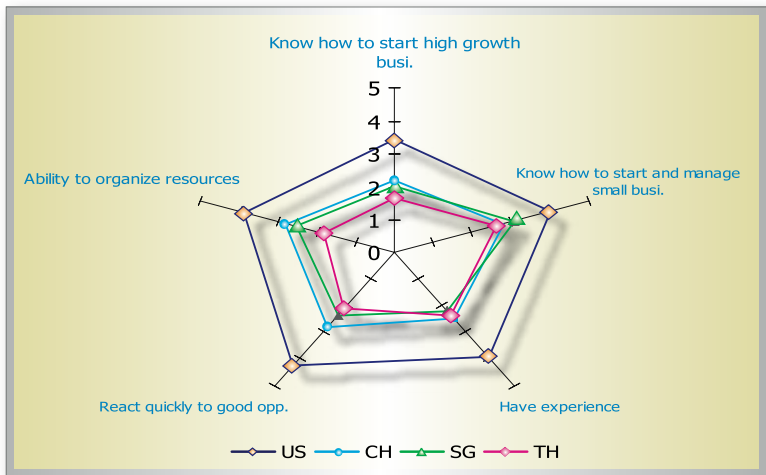
1) การเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อการเริ่มต้นประกอบธุรกิจใหม่ ยังคงมีการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยาก เนื่องจากวิธีคิดและเงื่อนไขในการให้กู้ยืมของสถาบันการเงินแก่ผู้ประกอบการใหม่ มักให้ความสำคัญกับหลักประกันการกู้ยืมและธุรกิจที่มีตลาดอยู่แล้ว มากกว่าศักยภาพหรือกระบวนการในการดำเนินธุรกิจ แต่เมื่อเปรียบเทียบประเทศไทยกับต่างประเทศในด้านความเพียงพอของแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนธุรกิจใหม่พบว่า ผู้เชี่ยวชาญของไทยคิดว่ามีแหล่งทุนที่สนับสนุนธุรกิจใหม่อยู่ในที่ระดับพอเพียง โดยเฉพาะการอุดหนุนจากภาครัฐ แต่จะไม่สูงมากนักในด้านกองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital) และจากบุคคลทั่วไป

2) ระดับความสามารถที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ

- ผู้เชี่ยวชาญของไทยมีความเห็นว่า ผู้ที่ต้องการเริ่มธุรกิจใหม่ ส่วนใหญ่มีแต่ความคิดทางธุรกิจหรือเก่งในเรื่องการผลิต แต่ขาดวิสัยทัศน์ทางธุรกิจ ขาดมุมมองเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ไม่รู้จักกลยุทธ์ในการเข้าหาดาลงกลุ่มเป้าหมาย และไม่มีทักษะในการติดต่อหรือต่อรองกับธนาคารหรือกองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital) รวมทั้งยังขาดความรู้ที่จำเป็นในด้านการบริหารจัดการธุรกิจ
- เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในด้านความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของแต่ละประเทศ (ภาพที่ 8.12) พบว่าประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำกว่าประเทศอื่น ทั้งในด้านการจัดการธุรกิจขนาดเล็ก ประสบการณ์ ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากร ความรวดเร็วในการตอบสนองต่อโอกาสทางธุรกิจ และความรู้ที่จะเริ่มต้นธุรกิจที่มีการเติบโตสูง

ภาพที่ 8.12 เปรียบเทียบความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ

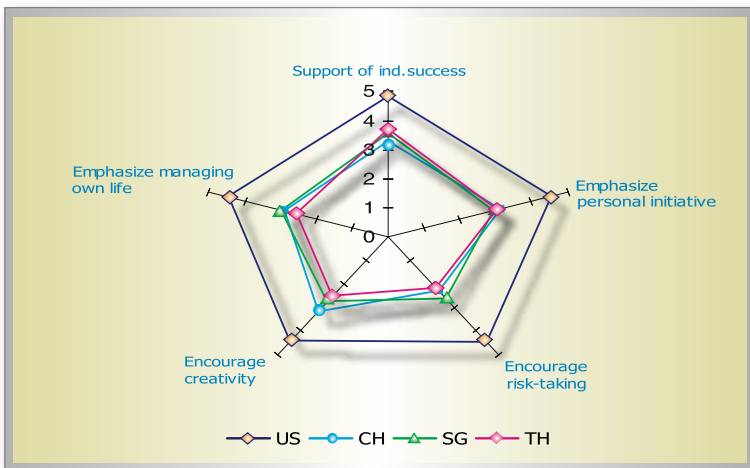
ที่มา : การศึกษาโครงการสถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ ปี 2548
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

3) พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม การศึกษา และการฝึกอบรม

• จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า คนไทยส่วนใหญ่ไม่ได้มองถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ชอบใช้ชีวิตอย่างหรูหราและสะดวกสบาย คนรุ่นใหม่อยากทำงานในบริษัทเอกชนขนาดใหญ่มากกว่าทำธุรกิจของตนเอง ไม่กล้าเสี่ยงที่จะล้มเหลวในการประกอบธุรกิจ กลัวกับปัญหาที่มองไม่เห็น และลังเลที่จะลงทุนในธุรกิจใหม่ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญของไทย เห็นว่า พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศยังไม่เอื้อต่อการสร้างความเป็นผู้ประกอบการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การสามารถรับความเสี่ยง การจัดการชีวิตของตนเอง และในด้านการศึกษายังไม่ได้ให้ความสำคัญต่อความเป็นผู้ประกอบการ ตั้งแต่ในระดับประถมและมัธยมศึกษา

• เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละประเทศในด้านพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม (ภาพที่ 8.13) พบว่าผู้เชี่ยวชาญคิดว่าพื้นฐานของสังคมและวัฒนธรรมไทยยังไม่เอื้อต่อการสร้างความเป็นผู้ประกอบการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การสามารถรับความเสี่ยง การจัดการชีวิตของตนเอง แต่อยู่ในระดับดีในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมผู้ที่ประสบความสำเร็จ

ภาพที่ 8.13 เปรียบเทียบความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม

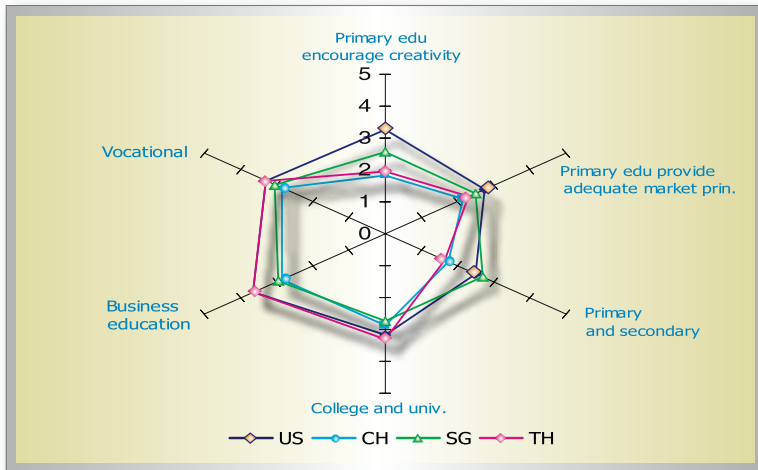

ที่มา : การศึกษาโครงการสถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ ปี 2548
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

4) การศึกษาและการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ

- คนรุ่นใหม่จะได้รับการศึกษาที่ดีขึ้นและอยากเป็นมืออาชีพในบริษัทขนาดใหญ่มากกว่าทำงานให้กับธุรกิจครอบครัวของตนเอง เนื่องจากไม่สามารถสื่อสารความคิดของตนเองกับพ่อแม่ได้
- จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในประเทศไทยกับผู้เชี่ยวชาญในประเทศสหรัฐอเมริกา จีน และสิงคโปร์ มองว่าระบบการศึกษาให้ความสำคัญต่อความเป็นผู้ประกอบการเฉพาะในระดับวิชาชีพและอุดมศึกษามากกว่าในระดับประถมและมัธยมศึกษา ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อข้อจำกัดในด้านของทักษะและความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการซึ่งจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังด้วยระบบการศึกษาตั้งแต่ในวัยเด็ก (ภาพที่ 8.14)

ภาพที่ 8.14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการศึกษาและฝึกอบรม

ที่มา : การศึกษาโครงการสถานภาพและแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ ปี 2548
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

8.5.2 ปัจจัย/เงื่อนไขที่สนับสนุนต่อกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย

1) นโยบายของภาครัฐด้านผู้ประกอบการ การให้ความสำคัญของภาครัฐในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ มีความชัดเจนผ่านมาตรการสนับสนุนต่างๆ การจัดตั้งหน่วยงานใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการตื่นตัวทั้งจากภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป

2) พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม คนไทยเชื้อสายจีนมีพื้นฐานของความเป็นผู้ประกอบการอยู่ในตัวเอง เป็นสังคมที่มีความผูกพันในครอบครัว ซึ่งจะทำให้คนที่ต้องการทำธุรกิจของตนเองได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวในเบื้องต้น และจุดเด่นของคนไทยที่มีนิสัยหรือจิตใจโอบอ้อมอารีและรักการให้บริการ รวมทั้งความประณีตในการทำหัตถกรรม เป็นจุดแข็งที่จะดึงดูดลูกค้าจากต่างประเทศให้เข้ามาใช้บริการ เช่น โรงแรม การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ธุรกิจเกี่ยวกับสุขภาพ เป็นต้น

3) มาตรการสนับสนุนของภาครัฐเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการ มีการสนับสนุนอย่างครอบคลุมในเกือบทุกด้าน ทั้งการฝึกอบรม การสนับสนุนทางการเงิน การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การให้บริการข้อมูล ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการบ่มเพาะผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐควรให้การสนับสนุนในลักษณะ Sharing Basis กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมการส่งเสริมจากภาคเอกชน เช่น การฝึกอบรม การให้บริการที่ปรึกษาธุรกิจ การดูงานหรือร่วมกิจกรรมในต่างประเทศ จะทำให้ผู้ประกอบการไทยมีโลกทัศน์ที่เปิดกว้างทั้งด้านการตลาดและด้านเทคโนโลยี

4) ระดับความสามารถที่จำเป็นในการเป็นผู้ประกอบการ

- เปรียบเทียบกับบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย เป็นปัจจัยหนึ่งที่ประเทศไทยแตกต่างจากหลายประเทศในการศึกษา โดยเฉพาะการยอมรับในความสามารถและความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชายในสังคมไทย

- ทศนคติของคนไทยที่มีต่อความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจเปลี่ยนไปจากเดิม และสามารถยอมรับในเรื่องความเสี่ยงได้มากขึ้น โดยเฉพาะคนที่ประสบความสำเร็จในการทำงานและต้องการเกษียณตนเองก่อนอายุ ซึ่งต้องการสร้างทางเดินอาชีพใหม่ด้วยการทำธุรกิจของตนเอง
- คนรุ่นใหม่มีการศึกษาที่สูงขึ้นมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถเข้าใจและประยุกต์ใช้ความรู้ทางด้านเทคนิคในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจที่ตนเองสนใจ

5) สภาพแวดล้อมของระบบเศรษฐกิจ

- วิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 และมาตรการต่างๆ ที่ภาครัฐริเริ่มขึ้นมาทำให้คนไทยให้ความสนใจที่จะเป็นผู้ประกอบการมากขึ้น ประกอบกับในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจในช่วงวัฏจักรธุรกิจขาขึ้นช่วยทำให้เกิดโอกาสใหม่ ๆ ทางธุรกิจ และกระตุ้นให้เกิดการเข้าร่วมและการลงทุนในสาขาต่าง ๆ ทำให้เกิดทางเลือกในอาชีพที่เปิดกว้างมากขึ้นกว่าในอดีต
- Job Security ในตลาดแรงงานลดลงทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน การปฏิรูประบบราชการและลดอัตราข้าราชการส่งผลให้คนรุ่นใหม่หันมาทำงานในภาคเอกชนมากขึ้น ซึ่งทำให้มีการแข่งขันเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานและทำให้เกิดความไม่มั่นคงในการทำงาน เป็นแรงผลักดันให้หลายคนลาออกจางานและเริ่มธุรกิจเพื่อหารายได้เอง
- ไทยเป็นประเทศที่มีวัตถุดิบทางการเกษตรจำนวนมาก ทำให้มีโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบเหล่านี้ และมีโอกาสทำตลาดที่เกี่ยวข้องผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ผลิตภัณฑ์ปลอดสารพิษ สมุนไพร การดูแลสุขภาพ ฯลฯ

8.6 ข้อพิจารณาในเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย

8.6.1 ข้อพิจารณาในเชิงนโยบาย

ระดับกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการของประเทศไทยที่อยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นนั้น เป็นกิจกรรมประเภทการให้บริการเพื่อการอุปโภคบริโภค (Consumer Services) เป็นหลัก ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจไม่สูงนัก ดังแสดงได้จากระดับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และระดับรายได้ต่อประชากร

ของประเทศไทยในปัจจุบันที่ยังอยู่ในระดับที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นที่ทำการศึกษา ซึ่งระดับกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการของประเทศไทยดังกล่าว ควรจะสามารถทำให้ระดับผลผลิตและระดับรายได้ต่อประชากรเพิ่มมากขึ้นได้จากระดับปัจจุบัน ถ้ามีกิจกรรมทางธุรกิจที่สามารถเพิ่มมูลค่าได้มากขึ้น นอกจากนี้ จากผลการศึกษายังพบว่า ประมาณร้อยละ 86 ของประชากรที่อยู่ในวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 18-64 ปีนั้น มีความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจใหม่ของตนเอง แต่มีเพียงร้อยละ 45 เท่านั้นที่มีความมั่นใจในทักษะและความสามารถที่จะเริ่มธุรกิจใหม่ ดังนั้น สิ่งประเทศไทยควรพิจารณาคือ ทำอย่างไรจะใช้จุดแข็งของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชากรในประเทศที่อยู่ในระดับสูงนี้ให้เป็นเครื่องมือในการสร้างธุรกิจใหม่ที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มต่อระบบเศรษฐกิจที่สูงขึ้นมากกว่าลักษณะกิจกรรมบริการทั่วไปเช่นที่เป็นอยู่

ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับทัศนคติที่เป็นเชิงบวกต่อความเป็นผู้ประกอบการและการมีส่วนร่วมของคนไทยในกระบวนการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ที่อยู่ในระดับสูง ดังนั้น การให้ความสำคัญสำหรับการเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการในประเทศไทยให้มากขึ้น คือ การให้ความสำคัญกับกิจกรรมของผู้ประกอบการที่ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นก่อตั้งธุรกิจ (Early-Stage Entrepreneurial Activity) ซึ่งประกอบไปด้วย ขั้นตอนของการพัฒนาแนวคิดทางธุรกิจโดยผู้มีศักยภาพ มีความรู้และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ การเข้ามามีส่วนร่วมในการก่อตั้งธุรกิจ (Nascent Entrepreneurs) และบริษัทที่เริ่มก่อตั้ง (Baby Businesses) โดยเฉพาะในบริษัทที่ผู้ริเริ่มการประกอบการมีความคาดหวังสูงในอัตราการเติบโตของธุรกิจ (High-Expectation Entrepreneurship) ที่จะสร้างการจ้างงานและมูลค่าเพิ่มต่อเศรษฐกิจได้อย่างมาก ซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการบ่มเพาะและมีสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาไปสู่ธุรกิจที่ดำเนินต่อไปได้ (Established Firms)

ดังนั้น ในการสร้างกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มต่อระบบเศรษฐกิจที่สูงขึ้น ควรพิจารณาในประเด็นที่สำคัญสำหรับการพัฒนาและเสริมสร้างกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มต่อระบบเศรษฐกิจที่สูงขึ้น ได้แก่ การสร้างและยกระดับขีดความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถในการจัดการวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม การมีระบบข้อมูลทางการตลาดที่ช่วยในการมองหาโอกาสทางธุรกิจ และการสนับสนุนเงินทุนสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจใหม่

8.6.2 ข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมกิจกรรมความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย

1) นโยบายของภาครัฐเกี่ยวกับผู้ประกอบการ

- ภาครัฐควรดำเนินนโยบายอย่างต่อเนื่องในการสนับสนุนที่มุ่งเน้นผลในเชิงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนไทยต่อการเป็นผู้ประกอบการที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้สูงขึ้น

- การกำหนดนโยบายของภาครัฐควรมุ่งไปที่ คลัสเตอร์หรืออุตสาหกรรมยุทธศาสตร์หลักเพียง 2-3 ด้าน และส่งเสริมให้เกิดตลาดเป้าหมายสำหรับนวัตกรรม

- ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการหรือกิจกรรมของผู้ประกอบการ เช่น การปรับปรุงกฎหมายล้มละลาย การปรับปรุงขั้นตอนเพื่อลดเวลาในการขออนุญาต การจัดตั้งทุนแฝงในการให้บริการของรัฐ การใช้กฎระเบียบที่ไม่ต้องมีการตีความ เป็นต้น

- ควรมีการสนับสนุนให้สถานประกอบการหรือภาคเอกชนเป็นแหล่งบ่มเพาะผู้ประกอบการใหม่

- พัฒนาลิขิตอำนวยความสะดวก (Facilities) สำหรับบริการทางธุรกิจ เช่น ด้าน Logistics เพื่อลดต้นทุนในการเข้าสู่ตลาด การถ่ายทอดเทคโนโลยีจาก Suppliers และสร้างความเชื่อมโยงระหว่าง SMEs กับบริษัทขนาดใหญ่เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาความสามารถของ SMEs

2) การศึกษาและการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ

- ควรปลูกฝังจิตวิญญาณของความเป็นผู้ประกอบการ จริยธรรมในการทำธุรกิจ และพื้นฐานทางการเงิน (Financial Literacy) การออมและการลงทุนทางธุรกิจในระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับประถม และฝึกให้รู้จักการจัดการทรัพยากรทางธุรกิจด้วยรูปแบบที่ดีและมองหาโอกาสทางธุรกิจตั้งแต่ระดับมัธยม

- ควรปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Technology Literacy) เพื่อพัฒนาคุณภาพในการผลิตและผลิตภัณฑ์

- การรวบรวมข้อมูลของผู้ประกอบการ ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ (Role Model) ให้อยู่ในรูปสื่อการศึกษาที่เป็นสันทนาการ (Edutainment) ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อสร้างค่านิยมและความปรารถนาในการเข้ามาเป็นผู้ประกอบการของเยาวชนรุ่นใหม่

3) มาตรการสนับสนุนของภาครัฐเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการ

- ภาครัฐควรบูรณาการภาพรวมมาตรการที่ให้การสนับสนุนผู้ประกอบการที่มีอยู่ และที่จะจัดทำในอนาคตให้เป็นทิศทางเดียวกัน และกำหนดบทบาทของหน่วยงานของรัฐที่ร่วมสนับสนุนให้เสริมซึ่งกันและกัน

- มาตรการสนับสนุนของภาครัฐจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง และทำหน้าที่เป็น Facilitator หรือ Mentor ให้กับผู้ประกอบการและผู้สนับสนุนทางการเงิน รวมทั้งประสานความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งที่มาของเทคโนโลยีและโอกาสทางธุรกิจ

- ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดทักษะในด้านบริหารจัดการ และควรได้รับการพัฒนาทักษะในการหาข้อมูล การเสาะหาความรู้ การวิเคราะห์สถานการณ์ตลาด ส่งเสริมและพัฒนาหน่วยงานบ่มเพาะธุรกิจที่ให้การสนับสนุนการก่อตั้งธุรกิจใหม่อย่างครบวงจร ตั้งแต่การวิจัยตลาด การปรึกษาในด้านการลงทุน การเข้าตลาดและการเจรจาต่อรอง โดยให้ทั้งนักศึกษา อาจารย์ นักวิจัย และนักธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

4) แหล่งทุนเพื่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ

- ภาครัฐควรพัฒนาแหล่งสนับสนุนทางการเงินที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจในช่วงเริ่มก่อตั้ง และควรเป็นผู้นำในการพัฒนาผู้ประกอบการที่เป็นผู้สนับสนุนการเงินให้กับธุรกิจใหม่ในประเทศไทย เช่น การค้ำประกันสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการใหม่ การให้ Micro Credit สำหรับผู้มีรายได้น้อย การสนับสนุนทางการเงินโดย Angel Investor, Venture Capital เป็นต้น โดยเฉพาะ Angel Investor จะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจใหม่ โดยพัฒนาให้เป็นกลไกที่เป็นที่ยอมรับและมีกฎระเบียบรองรับอย่างชัดเจน

- ควรปรับหลักเกณฑ์ในการสนับสนุนทางการเงินสำหรับธุรกิจใหม่ เช่น การค้ำประกันสินเชื่อ การให้กู้ยืม ระยะเวลาของโครงการ ควรแตกต่างกันตามขนาดของธุรกิจและประเภทของอุตสาหกรรม ตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบการใหม่ต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์และเวลาในการสร้างความไว้วางใจกับผู้นำเข้า

- ควรพัฒนาระบบประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ขอรับสินเชื่อ (Credit Assessment System) ที่มีประสิทธิภาพในการพิจารณาการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน ซึ่งจะช่วยให้สถาบันการเงินให้ความสำคัญกับตัวธุรกิจและโอกาสทางธุรกิจมากกว่าสถานภาพทางการเงินและหลักประกัน

5) ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่สำคัญ

- ควรใช้เรื่องของคนที่ประสบความสำเร็จ โดยที่เน้นการพัฒนาคุณภาพการสร้างความแตกต่าง และการลงทุนในระยะยาว เพื่อเปลี่ยนความคิดของผู้ประกอบการที่ต้องการทำเฉพาะธุรกิจที่เห็นผลได้เร็วมาเป็นการทำธุรกิจอย่างยั่งยืนในระยะยาว
- ภาครัฐควรใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเป็นฐานสำหรับการสนับสนุนธุรกิจใหม่ขนาดกลางและขนาดย่อม และเป็นฐานสำหรับการส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมในกระบวนการทำงานและการบริการ
- ควรใช้การจัดการความรู้และการสร้างเครือข่ายผ่านผู้ปฏิบัติ ผู้ส่งเสริม และนักวิจัย เข้ามาควบคู่กับการถ่ายทอดความรู้จากงานวิจัยไปสู่สังคม